Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 30 Montgomery St
Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237
(201) 434-0807
з Ню Йорку (212) 227-4125
УНСоюз (201) 451-2200
з Ню Йорку (212) 227-5250

РІК LXXXIX. Ч. 174. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 15-го ВЕРЕСНЯ 1982 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 15, 1982 No. 174. VOL. LXXXIX.

НАТАЛІЯ ІВАНІВ ОЧОЛИЛА УЗХ

Д-Р МАРІЯ КВІТКОВСЬКА — ПОЧЕСНА ГОЛОВА

Лігайтон, Па. (ПР). — Під знаком 50-річчя Українського Золотого Хреста, моттом якого було „Моя дорога ніколи не була моїм ваганням" (слова Ірени Сеник), відбувся 30-ий З'їзд цієї найстаршої харитативної організації на Оселі ОДВУ і Братніх Організацій ім. Олега Ольжича 3-6 вересня ц.р.

Наталія Іванів

Після зворушливого відкриття довголітньою головою д-р Марією Квітковською З'їздом проводила Президія в складі: д-р Наталія Пазуняк, предсідник, мґр Валентина Мушинська, заступник, Ореста Яримович, секретар.

Делеґати, які репрезентували відділи і делеґатури з численних осередків, з увагою вислухали звіти керівних органів УЗХ, як теж звіти делеґаток з різних місцевостей, методи праці яких є різноманітні.

Доповідь мґр В.Мушинської на тему „Українська жінка в Україні сьогодні й українська родина" ілюструвала теперішній стан жінки й родини в Україні й запізнала учасників із життям у поневоленій Україні.

Д-р Н.Пазуняк, заступниця голови СФУЖО, поділилася своїми враженнями з конґресу Міжнародного жіночого союзу в Гельсінках, Фінляндія. Вона була одинокою представницею поневоленого народу із статусом братсього делеґата. В тому конґресі брали участь жіночі організації із 29-ох держав. Вона там мала нагоду роздати багато інформаційної літератури про Україну й українську жінку й встановити деякі контакти.

Учасниці З'їзду УЗХ мали можливість заслухати інформацій про участь Наталії Іванів в конвенції Ґенеральної федерації жіночих клюбів, що відбулася в Бісмарку, Норт Дакота, де теж пороблено зв'язки й придбано приятелів для української визвольної справи.

Раїса Куделя, організаційна референтка ГУ, розказала про участь у останній конвенції Ідеологічно Споріднених Націоналістичних Організацій (ІСНО) та про рішення в справі посилення й координації праці всіх братніх організацій.

Тепло вітав З'їзд УЗХ голова Проводу Українських Націоналістів Микола Плавюк, як теж голова ІСНО Павло Дорожинський, голова ОДВУ д-р Богдан Шебунчак і в імені голови СФУЖО Лідії Бурачинської її заступниця Н.Пазуняк.

В суботу увечері всі делеґати й гості взяли участь у спільній вечері, де були й Блаженніший Митрополит Мстиєлав, о.митрат Степан Біляк з дружиною, о.Богдан Левицький і диякон Юрій.

(Закінчення на стор. 4)

Українці-вчителі зорганізувалися за етнічним принципом

Філядельфія, Па. (З.Квіт). — Тут, у четвер, 9-го вересня, в Українському Культурно-Освітньому Центрі, зібралися вчителі американських шкіл українського походження, щоб зорганізувати своє окреме Товариство американсько-українських учителів у системі загальної учительської організації, в якій уже діють групи зі своєрідними завданнями, муринські, італійські, еспаномовні, жидівські та інші.

Новозаснована українська учительська громада, складена з учителів американської публічної шкільної системи, та з тих, що вже активно в школах не навчають, стала ще одним етнічним камінцем у різнобарвній американській мозаїці.

„Всіх цих людей об'єднали слова — Україна, український", — як висловлювалися тут, на зібранні, основники цього Товариства. Віра Демченко взірцево перевела збори і вибір управи, до якої увійшли: П.Савчак, голова; І.Скульська, містоголова; З.Квіт, україномовний писар; Л. Коморовська, англомовний писар; Г.Карбівник, скарбник. До управи увійшли, як рекордовий секретар і відповідальні за програми — Е.Бурсак, С. Павлічка-Лі і В.Зін.

Найближчі сходини приймуть і затвердять статут Товариства, який мають укласти Л.Коморовська, В.Демченко, М.Папроцька і Г.Карбівник.

Зібрані американські учителі українського походження висловлювали надію, що професійні діючі учителі інших міст Америки також підуть цим шляхом, щоб у недалекому майбутньому зустрітися на спільній конференції.

Відбудеться Український Фестиваль у Менор Коледжі

Дженкінтавн, Па. — Студійний Осередок Української Культури при Менор джуніор коледжі влаштовує в неділю, 19-го вересня, п'ятий з черги Український Фестиваль.

Фестиваль відбудеться на площах і в приміщеннях коледжу від год. 12-ої до 7-ої вечора. Програма складатиметься з двох частин — о год. 2-ій і 4:30 по полудні, ведучим буде д-р Андрій Шуль. Свою добродійну участь у Фестивалі зголосили співочі й танцювальні ансамблі. Прибуде — хор „Жайворонки" з Ню Йорку під керівництвом Лева Стругацького, танцювальний ансамбль юного СУМ-А, керівник М.Солтис, юні бандуристи школи св. Николая під керівництвом Сестри Вернарди, танцювальний гуцульський ансамбль „Черемош", керівник Дмитро Сороханюк і театральна Студія Молоді, керівник В.Шашаровський.

В галерії Василіянської бібліотеки можна буде оглянути виставку емалій, ліноритів та вибійок мисткині Ірени Твердохліб; у приміщенні Музейної Збірки — виставку ґерданів та вишиваних дрібними намистинами сорочки і „керсетки". Показ майстерности народного мистецтва буде різноманітний. Участь візьмуть: І.Твердохліб — вибійки, Стефанія Шумська-Маєр — вишивання, Наталія Кармелюк — гончарство, Анна Галамай — нанизування намиста - ґерданів, Олена Бадуляк і Олена Куць — писання писанок, Евдокія Сороханюк — ткання, Михайло Луців — деревoрізьба, Микола Павлюк — шкіряні вироби.

На розлогій поляні відбудеться ярмарок. Атракцією буде „Дитячий калейдоскоп", гри і забави для дітвори. В українській кухні можна буде купити добрі страви. Фестиваль відбудеться без огляду на погоду.

ВІДБУВСЯ 37-ИЙ З'ЇЗД УКРАЇНСЬКИХ БАПТИСТІВ У ЗСА

Філядельфія, Па. (В.Г.). — З'їзд українських баптистів, який відбувся тут в днях 3-5 вересня ц.р. в Першій українській євангельсько-баптистській церкві, в якій працює відомий баптистський діяч пастор Ярослав Папроцький ввійшов до історії як один з найбільш успішних за останні роки. Тема З'їзду — „Гляньте на Господні ниви!" Органіст З'їзду Ігор Домашовець, піяністка — Лінда Робінсон а головний диригент — Іван Ковальзецький.

Під час нарад Управи ОУЄвБЦ у ЗСА рішено прийняти в члени Почесного комітету заслужених довголітніх баптистських діячів пасторів Григорія Домашовця і Миколу Ковальського; зроблено детальний огляд праці місіонерів і їхніх місійних праць; рішено підтримати ще одного місіонера в Південній Америці; обговорено справу Біблійного Інституту в Південній Америці; заслухано звіт про проґрес будови молитовного дому у Вайнленді, Н.Дж., та вирішено чимало інших справ.

37-ий З'їзд відкрив голова Об'єднання пастор В.Домашовець і привітав усіх пасторів, делеґатів і гостей. Крім нього вітали З'їзд і бажали успіхів у його переведенні пастор Я.Папроцький від гостюючої церкви, Л.Марущак від Об'єднання Молоді, Н.Возьна від Сестрицтва, пастор О.Хрипчук від Всеукраїнського Євангельсько-Баптистського Братства, пастор Георгій Вінс, голова Закордонного представництва від переслідуваної Церкви в Україні та в Совєтському Союзі. Прибули також письмові привітання від різних організацій. Особливе привітання з подарунками передав від Екзекутиви і членства Українського Народного Союзу головний організатор Степан Гавриш, бажаючи особливих успіхів у служінні Господеві.

К.Хільченківський читанням Слова Божого і молитвою розпочав сесію загальних нарад, а далі пастор В.Домашовець просив до звітів членів Управи Об'єднання: Л.Марущак звітував про успішне переведення З'їзду Молоді в Клівленді, Огайо, про потреби молоді та передав сердечний привіт від молодих працівників УНС, з якими він мав інтерв'ю; пастор М.Якубович, скарбник, про стан каси, та пастор Д.Марійчук, секретар, про стан і потреби церков у ЗСА. Голова Об'єднання пастор В.Домашовець в усіх подробицях представив пекучі потреби і великі можливості поширення праці на місійних полях, зокрема в Південній Америці та в Австралії, з'ясовуючи також важливі потреби посилення духовної праці в церквах ЗСА.

Генеральний секретар пастор О.Р.Гарбузюк подав статистичні дані і проґрес у ділянках радіоблаговістя церков у ЗСА та в Україну, християнського видавництва „Дорога Правди" в шиpенні духовної літератури та посилення діяльности в справах допомоги Бібліями, Новими Заповітами та духовною літературою у духовній праці та обороні переслідуваних за віру в Христа братів і сестер в Україні.

Захоплюючо та зворушливо виклав цінний семінар за допомогою прозірок пастор В.Домашовець на тему „Анатомія духовних жнив", вказуючи на приготовлення, процес і потребу особистої євангелізації. На Богослуженнях З'їзду надхненно проповідували пастори В. Савчук, д-р М.Брич, М.Якубович, О.Гарбузюк, І.Поліщук і головний промовець пастор Г.Вінс, який своїми проповідями до сліз зворушував присутніх, оповідаючи про самопосвяту, відвагу, жертвеність, страждання і боротьбу з безбожжям віруючої молоді. Він підкреслив особливу активність молоді в Україні в навчанні дітей про Бога, та про Його Сина Ісуса Христа в підпільному друкуванні духовної літератури, Нових Заповітів, Біблій, співаників на різних мовах включно з українською; він свідчив про важкі страждання і ефективне свідчення засуджених на каторги проповідників про спасіння в Христі своїм співв'язням, які він ілюстрував побільшеними світлинами.

В різних інших служіннях на З'їзді взяли участь пастори Я.Папроцький, Д.Марійчук, П.Пасічник, О.Хрипчук, І.Ковальчук, М. Бездітко, д-р І.Кмета-Єфимович, Г.Ґураль, Б.Штурма, А. Штурма, А.Коренчук, І.П'ятковський, церковні діячі В.Ґерґель, П.Юнка, Б.Потапович-Басс, К.Лемцьо, І.Лисійчук, Ю.Марущак і багато інших співаків соліс-

(Закінчення на стор. 4)

В Бейруті викрили вишкільний табір для терористів

Західній Бейрут. — Згідно з повідомленням команди ізраїльських збройних сил, в Бейруті викрито вишкільний табір для европейських терористів, яким проводив Ареф Хатеб, знаний також під такими іменами, як Абу ель Абед і Масраса ель Кагаль.

Він був відповідальним за військово - терористичний вишкіл таких груп, як західні німецькі і італійські Червоні бриґади, Ірляндська республіканська армія, Турецька визвольна армія і Індійські і пакістанські терористи.

Вишкільні курси тривали 45 днів, під час яких давано лекції шість днів в тижні, а предметами навчання було вживання вибухових матеріялів, вправи в стрілянні ручною зброєю, курси карате і джудо і загальна мілітарна тактика.

Майор Гауарі, 37 років (не подано першого імені) був відпоручником Ель Фатаг, організаціїл Ясіра Арафата, для набору „охотників" в Европі.

„Його завданням було контактувати палестинських студентів, що виїжджали на студії за кордон, через яких він нав'язував контакти з европейськими студентами, які хотіли допомагати палестинській справі".

Він також допомагав італійським Червоним бриґадам вибуховими матеріялами і зброєю в заміну за перепачковування зброї до Европи для нього.

Звіт говорить, що організація Ель Фатаг не мала одного виключного центру для керування европейськими терористичними групами. „Різні групи Ель Фатаг були фінансово відповідальні за ці чужинецькі групи терористів, яких дана секція Ель Фатаг приєднала до вишкільного табору".

Одначе, вишкільний табір мав такі відділи:

* Розвідчий апарат під проводом Абу Заїма;
* Центральний апарат безпеки під проводом Абу ель-Гуля;
* Спільний апарат безпеки під проводом Абу Іяда;
* Західній сектор для безпеки, яким проводив Галіль ель-Вазір (Абу Жіґад).

У звіті згадується про „службову виказку" ірляндця Стівена Роберта Гова, якому надано арабське ім'я Кассем Мохаммед Салім, хоч він родився в Північній Ірляндії. Є також звіт про приїзд 46-ох німецьких терористів в серпні 1981 року; п'ять британських терористів, серед даних три жінки, що були членами британської комуністичної партії. Згадано також про „студійні групи" комуністів з Франції, Греції, Норвегії, Данії, Туреччини, Кипру і Японії.

У ПЕКІНІ ЗАКІНЧИВСЯ XII З'ЇЗД КОМПАРТІЇ КИТАЮ

Пекін, КНР. — В кінці минулого тижня закінчився XII з'їзд Комуністичної партії Китайської Народної Республіки, який, не зважаючи на раніші пропаґандивні виступи прихильників Денґ Шіаопінґа про відмолодження компартії і відіслання старих віком комуністів на заслужений відпочинок, перебрав до Політбюра і діючого секретаріяту не тільки 77-річного Шіаопінґа, але також багатьох його вибранців.

Поразку потерпів тільки дотеперішній голова Компартії і вибранець колишнього диктатора Мао Зедонґа Гуа Ґуофенґ, який хоч залишився членом Центрального Комітету Компартії, але не входить ані до Політбюра; ані до так званого діючого секретаріяту, який виповнений повністю прихильниками Шіаопінґа.

Дотеперішного „протеже" Шіаопінґа Гу Яопенґа з'їзд обрав генеральним секретарем Компартії. У зв'язку з реформою і відкиненням посту голови, генеральний секретар залишиться фактичним керівником 39-мільйонового членства в Компартії і спільно з іншими 28-ма членами Політбюра керуватиме Китаєм. Д. Шіаопінґ, безсумнівний і безспірний керівник сьогоднішнього Китаю, нібито мавби залишитися в тіні і очолити раду сеньйорів, а практичне керівництво справами Компартії передати повністю в руки генерального секретаря Гу Яопенґа. Крім того, Шіаопінґ мав би далі залишитися у військовій раді, бо він, а також західні аналітики вважають, що Компартія КНР все мала клопоти з армією.

Офіційні речники КНР заявили кореспондентам, що основною ціллю теперішнього керівництва є подбати про передання влади в молодші руки, але це, мовляв, повинно статися не шляхом насильного викидання дотеперішніх керівників, а природним способом і заохочуванням старших звільняти місця для молодшої ґенерації, а самому переходити до дорадчих комісій і рад. Політичні спостерігачі кажуть, що Шіаопінґ таким способом шукає оправдання у членів Компартії за ті потягнення, які були зроблені на XII з'їзді, бо до Політбюра і Діючого секратаріяту були все ж таки обрані два майже 80-річні маршалил. Одному, кажуть, сповнилося вже 85 років життя, та кількох старших комуністів віком між 70 і 80-им роком життя.

Іншою несподіванкою і не дуже пов'язаною з XII з'їздом справою є постанова Політбюра і Центрального Комітету КПК розпочати в жовтні ц.р. нові переговори із Совєтським Союзом, перший раз від 1979 року, для полагодження прикордонних суперечок. Як відомо, китайсько-совєтський кордон довжиною простягається на 4,500 миль і на ньому ще недавно траплялися криваві військові сутички. Поінформовані особи кажуть, що Пекін зацікавлений у зменшенні напруження між СССР і Китаєм, але не поворотом до політики з-перед 1950-их років.

ВАТИКАН ВІДКИНУВ ІЗРАЇЛЬСЬКІ ОБВИНУВАЧЕННЯ

Ватикан Сиpermanently Сити, Ватикан. — Речники Ватикану дуже рішучо відкинули обвинувачення ізраїльського уряду про те, що заплянована зустріч Папи Івана Павла II з лідером Палестинської Визвольної Організації Ясіром Арафатом віддзеркалює мовчанку Римо-Католицької Церкви під час Другої світової війни, тоді коли Гітлер масово винищував жидів у Німеччині і зайнятих німецькою армією країнах.

У досі непрактикованій формі ватиканські речники заявили, що неперебірчива критика ізраїльського уряду й контрольованих ним засобів масової інформації проти Ватикану, була проведена на виразну вимогу самого прем'єр-міністра Ізраїля Менахема Беґіна і вона являється цілковитим перекрученням фактів та відбігає від правди і тому Ватикан мусить відкинути ці обвинувачення, бо в противному випадку незорієнтовані особи можуть подумати, що критика Ізраїля є оправдана.

Відповідь Ватикану прочитав на пресовій конференції заступник пресового бюра Ватикану о. Пірфранк Пасторе. Він при тому заявив, що Римо-Католицька церква, сам Папа і католицькі організації у світі врятували тисячі жидів перед видимою смертю, тому обвинувачення Ізраїля треба вважати безпідставними і ображаючими.

Не зважаючи на напруження між Ватиканом і Єрусалимом, Папа таки прийме Я.Арафата, бо відмова у такому прийнятті під теперішню пору означала б, що Папа піддався тискові М.-Беґіна і його прихильників.

Вміжчасі Ізраїль відновив воєнні дії на Близькому Сході, зокрема у східньому Бейруті і в долині Бекаа, де знаходяться військові частини Сирії. У понеділок, 13-го вересня ізраїльське летунство бомбило на протязі вісьмох годин сирійців і деякі військові скупчення у прикордонній полосі. Понад 40 осіб, зокрема цивільних, загинули у цих налетах. Крім того між обидвома країнами розпочалися вже на повну скалю пропаґандивна війна і Сирія обвинувачує Ізраїль у зламанні підписаного договору про полагодження справи в Ливані.

У Вашінґтоні заступник пресового секретаря Білого Дому Леррі Спікс заявив, що Державний департамент турбується новим розвитком подій в Ливані, тимбільше, що Бейрут вже покинули американські, французькі й італійські частини, які мали за завдання допильнувати евакуації бійців ПВО. Тепер ливанці здані на власні сили, які можуть стати одна проти одної, якщо їх до цього спровокує котрась з держав, зокрема Сирія і Ізраїль.

В Америці

З ГАРЯЧИМ ЗАКЛИКОМ ДО АМЕРИКАНСЬКИХ жидів і до країни Ізраїль звернувся новий американський державний секретар Джордж П.Шулц у його промові, виголошеній вперше з часу, відколи він став на місце попереднього державного секретаря генерала Александра Гейґа в липні цього року. З цим словом Дж. Шулц виступив перед 300 представниками організації Юнайтед Джуїш Аппіл, які зібралися на бенкеті в Гелмлі Пелес готелі у неділю, 12-го вересня, в Ню Йорку. Кожний з присутніх — багаті і впливові американці мойсеєвого віровизнання і сіоністи, які жертвують мільйони долярів на Ізраїль, в кожному разі не менше, як по 100,000 долярів. Звертаючись до них Дж. Шулц невтомно підкреслював незвичайно добру нагоду і для Ізраїля і для арабських країн укласти тепер тривалий мир на Близькому Сході згідно з пляном президента Реґена, бо вдруге такої нагоди може вже не бути. Промовця зустріли і прощали ці зібрані стоячою овацією, хоч не все, що він говорив, подабалося їм.

ДЛЯ ХВОРИХ НА СЕРЦЕ ТЕПЕР ЧАСТО є операція вставляння механічного реґулятора биття серця пейсмейкер, що в останньому часі стало дуже частим явищем. Як виявляють найновіші досліди, ця операція в приблизно 50 відсотків пацієнтів не потрібна. Крім того кошти операції і самого механізму незвичайно високі. Так, наприклад, фабричний кошт виробу такого „пейсмейкера" є від 800 до 900 долярів, але шпиталеві це коштує вже до 5,000 долярів і більше, — пише „Ню Йорк Таймс" з суботи, 11-го вересня, де у статті квестіонують, на підставі солідних вивчень справи, і високі кошти для медікеру і не завжди є необхідність вставляння цього механізму. В ЗСА вже півмільйона людей мають у серці вбудований „пейсмейкер", а нових 150,000 осіб дістануть його ще протягом цього року. Загальні кошти медікеру для операції і моніторування після неї коштуватимуть цю медичну програму понад 2 більйони долярів ще цього року.

БАСЕЙН РІКИ МАЯМІ на Фльориді стане розваговим, резиденційним і комерційним центром. За його побудову візьметься міська управа, що вестиме її на протязі п'яти років. Плянувальний комітет дістав уже вступні кошти на прелімінарні досліди, але треба на весь проєкт півбільйона долярів. Тоді ця ріка, досі „ячмінь у оці" тутешніх мешканців, стане окрасою міста, як це має бути. Місцеві власті вже розпочали прочищування її берігів, а приватні будівельні підприємства і контрактори купують тут наділи землі для розбудування.

СУМНОЗВІСНОЇ СЛАВИ ДЖАН В. ГІНКЛІ, що стріляв на президента Р. Реґена, його тяжко поранивши, в листі до „Нюзвік", з 20-го вересня, засуджує новий рух у Америці, щоб скасувати звільнення від провини на суді через „божевілля". Він, хто пострелив чотирьох невинних людей 30-го березня 1981 року, сварить пальцем на тих усіх американців, що бажають усунути прикриття для злочинців ментальною хворобою, бо, — каже Гінклі, — що таке свідчить зле про американців, що вони, мовляв — мстиві.

ЩЕ ОДИН ІМІҐРАНТ ДО АМЕРИКИ, ОСКАРЖЕНИЙ за те, що він був вартовим у німецькому концентраційному таборі за нацистської влади, позбавлений американського горожанства за нацистську співпрацю. Цей оскаржений, 71-річний Конрад Шеллонґ, національности якого не подано в замітці в „Ню Йорк Таймсі" з 10-го вересня, сказав на закінчення 60-денного суду, що він здивований вироком, бо він нічого зі свого минулого не скрив у паперах про натуралізацію і тому подасть справу до апеляційного суду.

У світі

КОМУНІСТИЧНИЙ ПОЛЬСЬКИЙ ЖУРНАЛ „Ідеологія і Політика", який появляється у Варшаві закинув багатьом провідним членам вільної профспілки „Солідарність", що вони нав'язували і втримували зв'язки не тільки з профспілками на Заході, але також урядовими особами ЗСА й інших „капіталістичних країн". Названий журнал навіть не завагався твердити, що члени „Солідарности" „зустрічалися з американськими і британськими розвідчиками в Римі, Лондоні і Вашінґтоні".

ПОЛІЦІЯ САВДІЙСЬКОЇ АРАБІЇ АРЕШТУВАЛА групу іранських демонстрантів в числі 21, які влаштували маніфестацію у „святому місті" Медіні. Демонстранти носили великі портрети теперішнього диктатора Ірану і релігійного фанатика аятолли Хомейні і різні транспаранти, які вказували на політичний, а не на релігійний характер демонстрації. Речник міністерства внутрішніх справ заявив кореспондентам, що всі заарештовані іранці будуть депортовані до Ірану, бо вони прибули до Медіни не як релігійні паломники, а як висланники Хомейні для проведення політичних акцій.

ЛІДЕР ЕТІОПІЇ ПОЛКОВНИК МЕНҐІСТУ Гайле Маріям заявив, що його країна мусить озброюватись не тільки з огляду на стратегічу важливість тієї частини Африки, але також на втручання З'єднаних Стейтів Америки до внутрішніх справ Сомалії і подвоєну доставу модерної зброї для сомалійської армії. Як відомо, етіопський диктатор отримує модерну зброю від Совєтського Союзу і веде просовєтську політику в себе „в хаті" й намагається цю політику експортувати до сусідніх держав Африки.

ПЕРЕРВАНЕ ТЕЛЕФОНІЧНЕ ПОЛУЧЕННЯ між Москвою і країнами вільного світу, викликало було різні спекуляції, а навіть здогади, що на кремлівському олімпі проходять важливі зміни. Цього однак не сталося і получення знову відновлено, але не повністю. Від тепер з Европою, Північною Америкою і Японією можна буде сполучитися тільки за допомогою телефоністок, а не як раніше автоматично. Совєтські чинники обіцяють на протязі чергових двох років відновити повністю автоматичне сполучення, яке, мовляв, вимагає направи. Західні дипломатичні місії думають, що обмеження наступило на вимогу КҐБ, яке намагається обмежити зв'язок між совєтськими громадянами і еміґраційними установами у вільному світі.

В КІНЦІ МИНУЛОГО ТИЖНЯ ТРАПИЛОСЯ декілька трагічних катастроф у різних країнах світу. У Швайцарії поїзд наїхав на автобус з прихильниками західньонімецького футболу, які поверталися зі змагань, і забив 39 осіб, а 10 осіб, включно зі службовцем, який забув замкнути рампу, були тяжко поранені. Речник поліції в Цюріху Ойґен Томанн заявив, що через недбалість службовця, рампа біля рейок не була закрита і водій автобуса опинився посередині рейок якраз в тому моменті коли над'їхав поїзд. Також в Мангаймі, Західня Німеччина впав і загорівся транспортовий гелікоптер. У цьмоу випадку усі 44 особи загинули. Загорівся також еспанський пасажирський літак при приземленні, але на велике щастя тільки 59 осіб зазнали попечень, жертв в людях не було. В Японії натомість ураґани і тайфуни вбили досі 172 особи, багато осіб пропали без вістей, а мільйони осіб втратили свої житла. Досі у північній частині Японії випало біля 80 інчів дощу.

НЕПОРОЗУМІННЯ МІЖ УРЯДУЮЧОЮ СОЦІЯЛ-демократичної партією канцлера Гельмута Шмідта і вільними демократами поглиблюються і політичні спостерігачі не виключають заламання коаліції, яке може причинитись до урядової кризи у Західній Німеччині. Отто Лямсдорф, міністер економії в уряді Шмідта і чоловий лідер Вільної демократичної партії, заявив у листі до канцлера, що якщо він не підтримає його економічного пляну на форумі парляменту і якщо цей плян провалиться, то він зрезигнує зі свого посту і закликатиме вільних демократів до зірвання коаліції.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members 65¢ a month. Change of address — $1.00. Make chek or money orders payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:

"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, допучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу 65¢ місячно. За кожну зміну адреси — $1.00. Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P O Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Двосічна колонізація

Одним з найперших і найголовніших засобів панування кожного окупанта є колонізувати окуповані землі власним елементом, щоби послабити корінне національне населення. Україна зазнала на собі і польську і російську колонізації на протязі сторіч володіння обох тих імперіялістичних держав — на Правобережжі за часів Ягайлонів і за відродженої Польщі після Першої світової війни, — і болюче відчуває тепер, коли маса російських чиновників і партійних апаратчиків залила й далі заливає усі українські землі від Попраду по Дін. Коли у 1935 році УНДО (Українська Національно-демократичне Об'єднання, найбільша й репрезентаційна українська політична партія в Західній Україні) рішила видобути від польського уряду низку полегш культурно-господарського характеру шляхом безпосереднього порозуміння з урядом (так звана доба „нормалізації", яка скінчилася невдачею),то перший з-посеред 18-ти пред'явлених урядові меморіялів стосувався власне припинення колонізації. Ця польська колонізація була, зрештою дуже невдячним експериментом польської політики, бо державний Банк Рольни витрачав величезні суми на фінансування колоністів, якими був найгірший елемент, нездатний для продуктивної господарки на плодовитій подільській землі.

Доля усіх тих польських колоністів, особливо військових „осадників" була трагічна: це був за Польщі упривілейований елемент, що його, проте, майже тотально винищили большевики. Деякі військові „осадники" подалися з вибухом Другої світової війни на схід до Совєтського Союзу, як ніби польського „союзника, і всіх їх большевики вистріляли разом із польськими старшинами у Катинському лісі. Ми мали першорядних знавців проблеми польської колонізації в особах д-ра Степана Барана, Юліяна Павликовського, Остапа Луцького, Карла Коберського.

Колонізація двосічна — двояко. Коли чужонаціональні колоністи опиняються посеред глибоко свідомого корінного населення, то частина таких колоністів асимілюється до місцевого населення, здебільша у мішаних подружжях. Так сталося з цілою німецькою колонізацією, поведеною за часів Габсбурґів, — ті німецькі колоністи в Галичині поголовно володіли гарною українською мовою. Так діється і тепер з московськими колоністами у Грузії, де Москва воліє послуговуватися місцевими пристосуванцями, як присилати туди невдачних російських асиміляторів. Найбільша загроза для колоністів та, що коли зміняється політична ситуація і держава, яка колонізувала окуповану територію, замирюється з учорашнім ворогом, вона сама ліквідує ті колонії: таку трагедію переживали недавно ізраїльські колоністи на Синайському півострові, що його Ізраїль повернув Єгиптові і прийняв єгипетську вимову — забрати геть ізраїльських колоністів. Треба було вживати навіть ізраїльського війська, щоб виселити земляків-колоністів з їхніх осель на Синайській землі.

Одною з точок замирення на Близькому Сході, що їх президент Роналд Реґен проголосив 1-го вересня ц. р., було „замороження" штучного творення ізраїльських осель на окупованих, колись йорданських, землях на правому березі Йордану. Ізраїль поселив там уже кругло 25,000 своїх осель, але їх майбутність дуже непевна, коли оточує їх море кругло півтора мільйона автохтонних арабів. Колишній президент Джіммі Картер ствердив, що Беґін зламав обіцянку припинити колонізацію. Ізраїльський уряд прем'єра Менахема Беґіна, щоб задемонструвати, що „ніхто не може диктувати Ізраїлеві його політику", рішив заснувати 11 нових таких ізраїльських осель на правому березі Йордану і у смузі Ґази. Очевидно, Державний департамент проголосив у відповідь негайно різку неґативну заяву.

Це дуже немудра політика Менахема Беґіна, який, відповідаючи Президентові на його плян замирення, відкинув той плян, але затитулував свого листа „Дорогий Роне" — „Дір Рон". Це подобає на глум і американські керівні кола сприйняли таку поставу Беґіна дуже неприхильно. Ізраїль занадто залежить від ЗСА політично, військово й економічно, щоб дозволяти собі на такі демонстрації. Це подобає на дитячу поведінку „На злість мамі перестуджуся". Рішення ізраїльського уряду насаджувати на окупованій арабській території нові ізраїльські оселі з виправданням, що це були колись — тому дві тисячі з гаком років — біблійні ізраїльські землі, нереальна політика, яка мусить скінчитися невдачею. І найбільше потерплять на цьому самі ті, фаворизовані тепер ізраїльським урядом і фінансовані ним колоністи. Екстремізм, впертість і тактика робити „на злість", щоб проявити свою незалежність, це докази короткозорої і невідхильно засудженої на невдачу політики. Америка й арабський світ не потерплять від отієї колонізації, — потерпить Ізраїль і потерплять його колоністи.

Володимир Душник

РЕҐЕН І БЕҐІН: ДАЛЬШІ ДИСКУСІЇ ЧИ КОНФРОНТАЦІЯ?

Політична й мілітарна програ Палестинської Визвольної Організації (ПВО) в Бейруті та евакуація збройних частин ПВО до різних арабських країн, не принесла сподіваних наслідків, цебто позитивної політичної розв'язки, про які мріяли прем'єр Менахем Беґін і його міністер оборони генерал Арієль Шарон.

Перед кількома днями Антоні Люїс у „Ню Йорк Таймсі" дуже влучно схарактеризував цю ситуацію. Він вважає, що мілітарний похід Ізраїля на Ливан не зумів знищити палестинського визвольного руху та не допоміг Ізраїлеві в розв'язці „палестинської проблеми". Щобільше, ті поміркованi арабські країни, які прихилялися до визнання Ізраїля як незалежної держави жидівського народу, побачивши безпощадне нищення ізраїльськими військами населення Бейруту, відкинули цю думку. Як виходить із заяви Беґіна, Ізраїль не виключає перманентного включення Західнього Побережжя ріки Йордану в ізраїльську державу. Не виправдалися також ті сподівання, що політика Беґіна-Шарона зблизить Америку до Ізраїля та покладе сильні основи під протисовєтську стратегію на Близькому Сході.

Арабська „конференція на вершинах" у Фезі, Марокко, виказала, що палестинська справа є далі на порядку дня для 20-ти арабських країн, які взяли участь у конференції (відсутніми були тільки Єгипет і Лівія).

Президент Реґен, не критикуючи явно політики Беґіна-Шарона, виявив великий змисл зрозуміння і проявив нову ініціятиву для дійсної розв'язки палестинського питання, як і несподівано арабський світ для пропозиції президента Реґена виявив теж велике зрозуміння, зацікавленість і поміркованість.

У цій справі варто розглянути реакції і дії двох демократичних урядів, основаних на консервативній ідеології: Америки й Ізраїля. Реґен виявив надзвичайну гнучкість і поступливість і в своїх виступах він уникає образливих чи гнівних висловів.

Натомість Беґін виявив себе куди більш невгнутим і жорстоким. Він надто поспішно заявив, що „ніколи" не поверне Західнього Побережжя, як теж у своїх політичних промовах він часто уживає лайливої мови. Беґін уже об'явив, що наступні парляментарні вибори відбудуться у травні чи червні наступного року, які будуть певного роду національним плебісцитом для одобрення чи відкинення його політики.

Зрозуміло, що політика Уряду ЗСА мусить бути надзвичайно обережна й гнучка, але водночас — сильна і менш компромісова. Беґін переконуватиме населення Ізраїля, щоб воно відкинуло пропозиції Реґена в справі палестинської автономії на Західньому Побережжі. Він теж буде твердити, що політика Реґена — загрозлива для будуччини Ізраїля і суперечить біблійній історії жидів. Одначе на думку А. Люїса, це було б невластиво, а навіть небезпечно, вмішуватися Президентові ЗСА у внутрішню політику Ізраїля.

Теперішні завдання Реґена та Уряду ЗСА є освідомити населення Ізраїля про американську позитивну альтернативу відносно пляну Беґіна, який задумує тримати під своїм репресивним режимом понад мільйон арабів.

Щоб осягнути цю мету, президент Реґен потребуватиме допомоги від поміркованих арабів, а передусім від Гуссейна, короля Йорданії.

Президент Реґен і державний секретар Джордж Шулц, протягом довгого конфлікту і облоги Бейруту, виявилися непохитними, політично зрівноваженими і справедливими політиками.

Факт, що Америка та амбасадор Габіб, батьки якого народилися в Ливані, причинилися до ліквідації облоги Бейруту, заслуговує на повне признання.

Якщо Беґін відкине плян Реґена, він відкриє шлях до конфронтації з Америкою, а хто саме як не Америка допомогла Ізраїлеві своїм озброєнням і економічною підмогою стати тим, чим ця країна є сьогодні.

о. Юрій Красевич

ЧИМ АМЕРИКАНСЬКІ ЖУРНАЛІСТИ ГОДУЮТЬ СВОЇХ ГОРОЖАН

На каналі публічного телебачення відбувається кожної п'ятниці півгодинна програма під назвою „Вашінґтонський тиждень в перегляді", якої модератором є Пол Дюк. У цій телевізійній програмі беруть участь визначні журналісти з передових газет ЗСА. І ось така програма відбулася 28-го серпня.

Цього разу — крім обговорення інших новин із світових подій — обговорювався теж усний репортаж журналістки Джорджі Ґраєр із синдикату Юніверсал Пресс про відвідини совєтських сателітних держав.

Головні її думки зводяться до таких тверджень. Коли польське населення підтримувало американське ембарґо на пшеницю, тепер на машини для газопроводу Сибір — Західня Европа, то горожани інших сателітних країн Східньої Европи осуджують усякі ембарґо, будьякі економічні та торговельні обмеження Заходом. Урядові чинники та звичайні люди є за повний політичний й економічний детант. Ніхто не хоче говорити про марксизм і, взагалі, ідеологію. Усі хотять і надалі отримувати західні кредити, вести за них нормальну торгівлю, купуючи за них західні товари і т. д.

На думку цієї журналістки, сателітники твердять, що нормальна торгівля із Заходом та його кредити більше прихиляють сателітів до Заходу і подальше від Москви. Інакше Москва цілком узалежнить їх від неї. (Ніби тепер вони не є залежні!)

Продовжуючи свої твердження, ця журналістка говорить, що у Мадярщині такий економічний успіх, що совєтські спеціялісти масово вивчають економічно-господарчі успіхи мадярів, щоб засвоїти мадярську систему і в себе.

Ця журналістка захоплена „походом за мир" Євангелицької Церкви у Східній Німеччині, де сотні тисяч людей демонстрували за „мир" своїм походом у Дрездені перед зруйнованою катедрою, вказуючи, мовляв, яке знищення приносить війна і т. д.

Людина необізнайомлена з правдивим змістом, що криється у всіх таких твердженнях", скаже: „нічого, мовляв, не було такого неправдивого сказано". Мовляв, хто є за війною, хто може бути проти релігійної демонстрації за мир? Хто проти торгівлі і заробітку? Хто, нормальний, може бути проти детанту та дальших мирних переговорів? Але ніхто з журналістів, що брав участь у цій програмі, не хотів запитати, що та дрезденська релігійна демонстрація не була проти війни й зброєння Совєтського Союзу, але тільки проти Заходу, ЗСА, бо, мовляв, Америка спалила майже цілком Дрезден своїм бомбардуванням під час Другої світової війни.

Ніхто з журналістів панелю також не запитав згадану журналістку, чи один одного, про факт, що від початку успіху большевицької революції Москва чітко тримається, як і за царату, своєї марксо-імперіялістичної, ідеології: разом із ідеологією державно-політичною паралельно чітко тримати та за всяку ціну ще й скріплювати міжнародну торгівлю із „гнилим капіталістичним Заходом", бо знає, що завдяки такій торгівлі, кредитам та приватній захланності західніх індустріялістів західні держави втримують совєтський режим при владі, рятують червону імперію від голоду і розвалу! Тому Кремль не тільки за детантом політичним, але й економічним, невід'ємною частиною яких і є торгівля із Заходом не тільки самого Кремля, але і його сателітів.

Коли такими телевізійними програмами (а їх є безконечне число), такою інтерпретацією, підтасуванням або мовчанкою збувають такі поважні події та теми, то нічого дивного, що пересічний американець не в стані зорієнтуватись, яка в дійсності політика закордонної торгівлі ЗСА, в чиєму інтересі, в чию користь детант на довшу мету: рятування Москви з розбудовою її індустрії для побільшення воєнної потуги, що нею завтра спускатиме буквально кров із Заходу, зі ЗСА — в першу чергу, чи збиванням особистого капіталу-доходу і „бизнес ез южуал" ослаблює Захід та раніше чи пізніше прийдеться заплатити не тільки втратою приватного бизнесу, але державної та особистої волі?!

На Заході ще так багато дурисвітів, особливо в ЗСА, на високих державних позиціях і в журналізмі, які буквально не хотять вбити собі в голови, що економічна політика, частиною якої є кредити і закордонна торгівля, є кардинальною частиною державної закордонної політики у світі взагалі, а в совєтській імперії — зокрема. А якщо такі дурисвіти розуміють суть і неминучі наслідки такої торгівлі, то в ім'я чого чи кого вони таке проводять? — Відповідь ясна, сама напрошується...

Багатьох із тих, що формулюють західню політику взагалі, не хотять бачити, що американсько-канадська пшениця — це хліб, яким кормиться військо для майбутніх воєнних операцій та вже від певного часу магазинується та пшениця у підземельних сховищах для потреб у час будь-якого світового воєнного лихоліття, бо тоді припиниться достава хліба і вся торгівля з капіталістичним Заходом.

Ось у час писання цієї статтейки (28-го серпня) подано в газеті „Філядельфія Інквайрер", що американський Експортово-імпортовий банк позичив Румунії 120 мільйонів долярів на закуп двох нуклеарних реакторів від Дженерал Електрик. Позичка — на 7,75 відсотка за піврічними сплатами, починаючи аж від 1989 року! Яке американське підприємство може нині дістати позичку на 7,75 відсотка? — Жадне! А хто буде покривати податками інфляційний недобір такого „бизнесу"? — Ми всі, податками, очевидно.

Совєтський Союз також продає такі реактори, але таким державам, що платять за них твердими девізами, на високий відсоток, та тим державам у яких уже сильно закріпилось „марксо-комуністична дружба із СССР". Москва навіть своїм сателітам та союзникам із т. зв. Третього світу не

(Закінчення на стор. 4)

НА МИСТЕЦЬКІ ТЕМИ

Дещо більше про співачку —лавреатку Л. Забілясту

Відомо, що т. зв. „Міжнародні конкурси ім. П. Чайковського" в Москві, заплановані, в першій мірі, служити поширенню московсько-большевицької пропаганди і російського музично-вокального розголосу навіть, як велика більшість учасників-співаків зовсім не-росіяни, а мають тільки нещастя, так як і їхні народи бути у кремлівському поневоленні. Подібно мається справа на таких конкурсах і з піяністами, скрипалями чи віольончелістами. Майже традиційно, українські співаки дістають, звичайно,на тих конкурсах перші місця і нагороди. Ось на попередньому отримали такі нагороди знаменитий бас Київської опери Валентин Пивоварів і, тепер уже перше мецсопрано Большого театру в Москві Людмила Семчук. Менше на тих конкурсах українських інструменталістів, бо їх у нас обмаль, головно через те, що Москва особливо нерадо підтримує довголітнє навчання гри на музичних інструментах в Україні та і взагалі тренування українських талантів.

Відносно вагомої згадки зі світлиною про ліричне сопрано Лідію Забілясту, („Свобода", 17-го серпня ц. р.), можна ствердити, що закрались там, припадково, не зовсім точні інформаційні дані. Передусім цьогорічний конкурс Чайковського не був VI-ий, а VII. Дальше Лідія Забіляста, яка стала лавреаткою цього конкурсу, отримавши золоту медалю і першу нагороду, ще не могла бути „на гостинних виступах в опері Ля Скаля, в Міляно, в Італії", а була тільки на зовсім короткому, кількамісячному курсі-навчанні при тому театрі-опері. Самозрозуміло, що там вона за такий короткий час, не багато могла схопити з італійської школи співу, та добре і те. А найважливіше з прикрістю мусимо ствердити, що Забілясту не допустили шовіністичні влаштувальники конкурсу заспівати пісню „Глибока керниця", яку вона, без сумніву, була б виконала блискуче, може навіть найкраще. Вичерпні інформації про репертуар Забілястої узагалі і про композиції виведені на конкурсі заподає обширніше інрев'ю з нею у київській газеті „Культура і життя", з 25-го липня ц. р. під заголовком : „Екзамен".

Місцевість народження української співачки — це село Олено-Косогорівка на Кіровоградщині. Лідія, виростаючи, вже співала голосом, який, на щастя, був, як це найчастіше в українських співаків буває, на властивому місці чи пак з природи поставлений. Без того бо, від ранніх років свобідного голосу, не могла б була вона проскочити аж до Києва і стати хористкою та солісткою Київського камерного хору. В 1979 році закінчує вона Київську консерваторію, студіюючи спів, зі знаменитим перед роками, теж ліричним сопрано Зоєю Христич, яка не тільки не попсувала голосу Лідії, але навчила її багацько з вокальної техніки виконавства. 1980 року Лідія вже член Київського академічного театру опери і балету ім. Т. Шевченка. За недовгий час зуміла вона опанувати і виконати партії Оксани з „Запорожця", Наталки з „Наталки Полтавки" Марґарити з опери Фавст" Ґуно та Гальки з опери „Галька" Монюшка.

Молода співачка мусіла мати повсюди величезні успіхи, коли нагороди сипались на неї одна за одною. Найперше отримала вона молодечу премію ім. Островського, дальше першу нагороду на загально-совєтському конкурсі ім. Ґлінки та на українському „Конкурсі вокалістів ім. Лисенка". А вкоротці стала лавреаткою-побідницею, цього року в червні, на конкурсі в Москві.

Були три частини чи тури того конкурсу. В першій турі співала Забіляста „Серенаду" Р. Штравса, арію арх. Гавриїла з ораторії Гендля (це для пропаґанди „свободи" релігії) і Джулієтти з опери „Монтекки і Капулетти" Белліні; в другій турі „Заклинання" пісня Шапоріна, арію Марґарити з опери „Мефістофель" Бойта, романс Чайковського „Чому" та арію Оксани з опери цього ж композитора „Черевички"; в третій турі треба було їй виконати „Сцену листа" Тетяни ще з опери Чайковського „Євгеній Онєгін", арію Наташі з опери „Війна і мир" Прокофієва та арію з опери „Трубадур" Верді. А вже навіть на платівку записано російський романс Чайковського „Чи я в полі", в якому композитор взорувався на нашій народній пісні „Чи я в лузі не калина була". Моя перша заввага була б про іґноранцію чи конкурсові неправильності; ліричне сопрано не може співати арії Леонори з „Трубадура", бо це роля молодечо-драматичної сопрано. А друга, це про ноторичний російський шовінізм: „товарищі" так обвантажили нашу співачку російськими „номерами", як верблюда мішками, немов би українська музика взагалі не існувала. Аджеж пісні Людкевича, Косенка чи сучасного Г. Майбороди набагато перевищують „слабини" Шапоріна. Та самозрозуміло тут діло не в музиці, а в україножерстві.

Отже пісні „Глибока керниця" чи якоїнебудь іншої української пісні, Забіляста не була спроможна перелічити в свому інтерв'ю, хоча вона мала їх уже приготовані і — віримо — бажала гаряче заспівати хоч

(Закінчення на стор. 4)

Михайло Лоза

ЩЕ ОДНА ВТРАТА

II

Про працю Юрія Лаврівського у згаданих вище трьох школах подає біографічний довідник „Українці у Північній Америці". Олег Лисяк додає, що до вибуху Другої світової війни Юрій Лаврівський учителював ще й у Бережанах, в тамошній утраквістичній гімназії. Дружина Ірина Лаврівська підтверджує цей факт. Було це в останньому шкільному році перед Другою світовою війною.

Правду сказати, педагогічна праця не манила Юрія Лаврівського. Його мрією було присвятитися музично-вокальному мистецтву, але здійснення цієї мрії за польського панування в Західній Україні (в роках 1919-39) не було для українця легким. Інституції і підприємства, в яких Юрієві Лаврівському можна б було примінити талант співака-соліста, такі як оперний театр, радіо і т. п., були в польських державних руках. Принагідні виступи для українців не давали Юрієві Лаврівському належного матеріяльного забезпечення, тому він рішився на педагогічну працю.

Умовини в цьому відношенні змінилися на краще по розвалі Польщі і по приході в Західню Україну большевиків у 1939 році. В Бережанах створено український театр (правда — український по формі, а большевицький по змісту), у склад акторів якого включився теж і Юрій Лаврівський. В 1940 році Юрій Лаврівський одружився і від того часу вже разом і з дружиною продовжував своє служіння музі Мельпомені. Дружиною Юрія Лаврівського стала Ірина Пашковська, яка закінчила драматичну школу перед Другою світовою війною (в роках 1938-1939) і мала змогу використати своє знання у новоствореному Бережанському театрі. По якомусь часі Бережанський театр був перетворений на обласний театр Тернопільської области, Юрій Лаврівський мав змогу тоді між акторами театру вибитися на одне із передових місць. Він тоді грав ролю Назара в драмі „Назар Стодоля", ролю Карася в опері „Запорожець за Дунаєм", Виборного в опері „Наталка Полтавка". Виступав, очевидно, й у інших п'єсах.

Працю подружжя Лаврівських у названому вище театрі припинили події, які заіснували в 1941 році, а саме вибух німецько-совєтської війни. В житті подружжя Лаврівських, як і в житті усіх українців настали різкі зміни, настав новий період.

По приході німців Юрій і Ірина Лаврівські переїхали до Львова, щоб там зайняти відповідні становища в Оперному Театрі, який досить швидко по відступі большевиків відновив свою працю. В Оперному Театрі Юрій Лаврівський виступав у драмах і операх, а його дружина Ірина Лаврівська — в драмах і балеті. Слід при тому зазначити, що Ірина Лаврівська в юних роках одержала балетний вишкіл, а тепер у Оперному Театрі мала змогу удосконалити своє цього роду мистецтво, бо при Оперному Театрі існувала балетна школа. Праця подружжя Лаврівських у Оперному Театрі не тривала, однак, довго. Перед ними виринули нові можливості. В 1942 році Зенон Тарнавський заснував у Львові театр малих форм під назвою „Веселий Львів", куди перейшли на працю Юрій і Ірина Лаврівські. Про мету „Веселого Львова" говорить дещо Ірина Лаврівська у своїй статті — поміщеній у „Америці", в числі з датою 2-го травня 1962 року. Переповідаючи слова Зенона Тарнавського, авторка писала

„— Знаєш, я хотів би, щоб ми змогли притягнути до себе низи, щоб 'заразити' львівську вулицю українською піснею і словом.

А це було неабияке завдання. Вулиці Княжого Львова гомоніли чужою мовою, хоч часто-густо серця тих, що говорили, бились щирим українським ритмом. Але говорити по-українськи важко було, а співати — то вже ніяк „Бандура", чи ,Стоїть явір" — зовсім перестарілі".

У „Веселому Львові" Юрій Лаврівський швидко вибився на чільне місце, став, — як пише Олег Лисяк у своїх, — згаданих вище, — статтях — атракцією театру. Ірина Лаврівська, даючи своєму чоловікові характеристику в цьому відношенні, писала: „На початку 1942 р. перейшов до „Веселого Львова" Юрій Лаврівський і став, аж до кінця, його філяром". („Америка", 2 травня 1962).

Високу оцінку Юрієві Лаврівському дав Олег Лисяк не тільки тепер після смерти мистця. Такої самої думки він був і раніше. У статті „Юрій Лаврівський", поміщеній в часописі „Українська трибуна" дня 20-го лютого 1947 року, можна прочитати:

„Становище баритона Юрія Лаврівського серед мистців української сцени виняткове. Не тільки тому, що він має рідку у співаків його жанру серйозну музичну освіту, здобуту в вищій музичній школі, але передусім тому, що співака його кляси в т. зв. легкому жанрі ми не мали ні на наших східніх, ані на західніх землях".

Стаття підписана ініціялами О. Л. Можна припускати, що це ініціяли Олега Лисяка.

Переповівши згодом важливіші факти з життя Юрія Лаврівського, і прийшовши до „Веселого Львова", автор статті О. Л. продовжує:

„...Лаврівський виринає в 'Веселому Львові', про який можна сказати, що коли б не було інших причин його створити, — він повинен був постати, щоб показати принаймні нашій і чужій публіці Лаврівського.

У „Веселому Львові" Лаврівський стає головною постаттю, тим паче, що будує свій репертуар на текстах Б. Нижанківського, ЕКО, Сосюри, Рильського, на музиці молодих українських композиторів як Курочко, Кос, Адаманів. Його пісеньки 'Якби я мав', „Синій сад", 'Я люблю тебе, мила', 'Колядка' й інші, швидко популяризуються і виходять далеко поза мури 'Веселого Львова'. Їх співає українське міське населення, вони здобувають собі права громадянства між найширшими шарами публіки. І в тому насамперед велика заслуга першого українського жанрового співака".

Ансамбль „Веселого Львова" двічі відвідав вояків Української Дивізії „Галичина", коли вони були на вишколі. Перші відвідини мали місце у Гайделяґері (Дембіца), а другі — у Нойгамері, що відбулися на Великдень 1944 року. Про одні й другі відвідини згадує Ірина Лаврівська у своїй статті „'Веселий Львів' у Дивізії", поміщеній в органі Братства колишніх Вояків Першої Української Дивізії УНА — „Вісті" (ч. 12 від початку видавання цього журналу). Не будемо переповідати змісту всієї статті, а зупинимося на тому місці, де авторка згадує про свого чоловіка:

(Продовження буде)

МАЛЕНЬКУ ПЕРУВІЯНКУ, ТРИРІЧНУ АНІТУ АСТО, яку оперовано в ЗСА, бо в неї не було все в порядку з серцевою будовою, хочуть адоптувати за донечку Діяна і Роберт Ульчаки з Квінсі, Массачусетс, але в них нема фондів поїхати до Перу для довгих і коштовних процедур адоптування; тож дружина Президента Ненсі Реґен допомагає їм у цьому. Вона пов'язалася для цього з першою леді Перу і справа тепер приспішена.

ТРИ ВЕЛИКІ АМЕРИКАНСЬКІ ЦЕРКОВНІ лютеранські деномінації з п'яти існуючих об'єдналися в одну нову Церкву, яка почне діяти через п'ять років, незвичайно високим відношенням голосів „за" на трьох конвенціях, які відбулися рівночасно. Лютеранська Церква Америки, Американська Лютеранська Церква і Асоціяція Евангельсько-Лютеранських Церков рішили об'єднатися в одну Нову Лютеранську Церкву, яка матиме понад 5 мільйонів вірних.

Фолкльорама 1982 перейшла до історії

Ляриса Розумна

Для історії вже тільки віднотуймо, що традиційна для Вінніпеґу Фолкльорама, яка проходила у 39-ох павільйонах різних народів, у тому й двох українських „Київ" і „Львів", — від п'ятниці, 6-го, до неділі, 15-го серпня, була знову колосальним успіхом цієї велетенської та атракційної імпрези. Скільки тисяч відвідувачів були її учасниками, цього ще не підраховано, але відомо, що народ не жалів гроша, павільйони від 6-ої ввечері до пізньої ночі були постійно повні, а наш „Київ", як і минулими роками, витримував просто облогу, і біля входу на нього постійно стояли великі черги. „Королева" Києва Ляриса Розумна і „посадник" його Іван Петришин просто з ніг падали, вітаючи гостей, у тому й безліч видатних постатей з урядових кіл, достойників міста та всяких репортерів з преси і телевізії.

Закінченням Фолкльорами був фінальний концерт з коронацією Кралі Фолкльорами 1982, що відбувся увечері в неділю, 15-го серпня, в Конвеншин Центрі при Сейнт Мері авеню, бо, напевно, ніяка інша заля у Вінніпеґу не могла б помістити тих кілька тисяч людей, які прийшли на нього, заплативши по 2 доляри за вступ. Концерт вів радіорепортер М.Гайтман, а з музичного боку оформив його наш Тед Комар зі своєю оркестрою. Як і в першому концерті Фолкльорами, що відкрив був цей „Фестиваль Народів" у неділю, 7-го серпня, і в цьому, про який мова, взяли участь губернатор Манітоби Парл МекҐониґал, прем'єр нашої провінції Г.Полі, посадник Вінніпеґу Б.Лорі та ряд відомих осіб з політичного і культурного життя. Перших троє промовляли і підкреслювали значення такого попису культур різних народів. На сцену були викликані в окремих точках керівники Вінніпеґської Ради Народної Культури і Комітету Фолкльорами, а теж посадники і королеви всіх павільйонів, які у своїх національних строях творили справді рідко бачену кольористичну картину. Королеви згодом залишилися на сцені і з них були проголошені Кралею Фолкльорами 1982 — 21-літня студентка Ненси Вардальос, королева павільйону Греції, її принцесами — Діяна Дельфінґ (Німеччина) та Памеля Сінья (Індії) і Кралею Вершинности Сузан Лазар (Ізраїль). Мистецьку програму склали танкові групи афро-карібського, чілійського, італійського, французького, філіппінського, словінського та шведського павільйонів, які на цей раз, наче взявши зразок з наших танкових писів, не виступали окремо, але намагалися творити масовий попис, рухливий, кольористичний і цікавий своїми детальними кроками. Був ще й розльосований поміж присутніми квиток на подорож за море і назад, а коронування обраних супроводжувалось такими ж масовими оваціями, як і точки на сцені.

Цікаво, що ні на вступному, ні на кінцевому концерті не було виступу українських танцюристів, хто зна, чи це не признака, що наші танки з постійними і тими самими присідами та іншими, майже цирковими трюками перестають бути атракційними для широкої публіки. На кожний випадок, над цим явищем варто було б подумати, бо познаки такої ж байдужости до наших танків були помітні і на двох інших великих фестивалях Манітоби — у Гардентоні та Дафині.

З українців, крім нашого Теда Комара, що зі своєю оркестрою майже незаступний у виконуванні мелодій кожного народу і незрівняний в українських, брали ще участь у лаві суддів для вибору Кралі Фолкльорами колишня королева, відома молода піяністка Петруся Щур; в управі Ради та Комітету були відома солістка Іванка Карасевич та Іліна Кравчук і Сильвія Тодощук; у бюрах Фолкльорами працювали українки Марійка Шпитковська (теж у свій час королева) та бандуристка Оля Буяр. Може працювали й інші, але ці прізвища маємо на програмці.

Один етап Фолкльорами скінчений і, напевно, підготова до чергового її повторення в 1983 році вже почалася. Вінніпеґ без Фолкльорами важко вже собі уявити.

А. Курдидик

У Торонто відбувся 34-ий Крайовий з'їзд МУНО

Вищезгаданий З'їзд відбувся у Торонто під кличем „Зображення змін". Мета З'їзду змінити деякі неактуальності в організаційній системі, зрушити з місця деякі застарілі ідеї, почати практикувати нові задуми, зробити нові пляни, відходити потрошку від стандартів, що не відповідають сучасним вимогам.

Тепер, коли децизії людства виринають з електронічною швидкістю, а швидкість інформацій збільшується з дня на день, все решта також мусить посуватися вперед з відповідальною швидкістю, а посуваючись — змінюватися. На дорозі змін стоїть цілий світ. На дорозі змін мусить стояти кожна група, кожна спільнота, кожна організація. Тема 34-го Крайового з'їзду МУНО — правильна і актуальна.

Реєстрація почалася вже в четвер, 12-го серпня ц.р. Продовжували її в п'ятницю, а відтак. до вечора, програма була виповнена привітами, звітами, дискусіями, перервана кавою і закінчена доповіддю Марка Бойцуна.

У суботу, 14-го серпня, вибрали нову Крайову Управу. Надвечір — бенкет, інтерлюд приємної розваги відпруги, товариських розмов, укладання плянів, підбадьореної активности. Провадив програму молодий Тарас Федин, спочатку повний не-відваги, а потім — повний гумору.

Дуже зворушливим було спільне виголошування присяги членами нової Управи. Слова присяги голосно вимовляв мгр Ромах, а всі за ним повторяли. Потім мгр Ромах передав новообраній голові Крайової Управи Уляні Плавущак шаблю. Я думала, що ця шабля лежала на столі, щоб нею відтинати задовгі промови, тим часом, виявилося, вона мала іншу символічну ціль.

Святкова промова д-ра Мирона Куропася з ДіКалб, Іллінойс (тобто, з Америки), мала магічну іскру, а не фразеологічні канделябри, вона не розтяглася в лябіринт банальних слів, тільки виражала досвід, знання,

Д-р Мирон Куропась

культуру і прихильність. Д-р Куропась був щирий, дотепний, прямолінійний і безпосередній. Він давав ілюстрації різних ситуацій, у яких українська молода людина дістає мокрим рядном по голові, і в яких українська молода людина дістає крила. Він заохочував до українолюбства, а не до „антисептичного" українознавства. Він залишився в пам'яті присутніх людиною, яка водою миє руки, а не розпускає водою свої думки.

На другий день, у неділю, відбувся багатокультурний панель, у якому брали участь представники різних іншомовних молодіжних організацій. Найкраще між ними заяснила представниця італійського молодіжного руху.

34-ий Крайовий з'їзд МУНО закінчився на позитивній ноті і залишив в учасників щире бажання щось творити, робити, думати, укладати, іти по альтернативних стежках, вибирати нові дороги. Дай, Боже, щоб цей ентузіязм і та іскра, яку запалив д-р Куропась, були тим ласкавим світлом, що веде вперед.

Віра Ке

Курси англійської мови в Австрії для українських втікачів з Польщі

Заходами Української Іміграційної Служби в Канаді відбулися в гостинниці „Вояк" у містечку Вільденгаґ, Австрія, двомісячні інтенсивні курси англійської мови для українців, втікачів з Польщі, які тимчасово перебували в таборі втікачів недалеко Зальцбурґу.

Курси зорганізовано при допомозі Марії Саляк, голови Крайової Пластової Старшини в Німеччині. Курсами дуже успішно проводив Марко Томашек з Австралії, який недавно закінчив теологічні студії в Інсбруку. Всі кошти провадження курсів покрила Українська Іміграційна Служба в Канаді.

З курсів англійської мови скористало понад 50 осіб, які в той час перебували у Вільденгаґу. Тому що приблизно 20 осіб в тому часі були покликані на виїзд до Канади, тільки 36 осіб закінчили курси, що тривали до 30-го червня.

Крім навчання англійської мови, М.Томашек щовечора провадив курс української мови та організував товариські зустрічі і навіть „барбі к'ю". Всі лекції відбувалися в одній великій спальні гостинниці з підручників, закуплених за гроші, що надіслала Українська Іміграційна Служба Канади.

В неділю, 4-го липня, відбулося зворушливе прощання учителя М.Томашка у присутності всіх утікачів, душпастиря зі Зальцбурґу о. Дашковського, Марії Саляк з Мюнхену і Дарії Даревич, заступниці голови УІСлужби з Канади. Також були присутні інші гості з Канади, Німеччини та Австрії.

Учасники курсів висловили свою подяку М.Томашекові у віршованій формі на мистецько оформленій картці одного із курсантів і вручили йому напам'ять вишиваний рушник і квіти. Квіти також вручено (вже не вперше) М. Саляк за всю її відданість та допомогу цій групі втікачів не тільки під час курсів, але від початку перебування українців у Вільденгаґу. Провідник групи також склав подяку і вручив квіти і вишиваний рушник Д.Даревич за ініціятиву в зорганізованні курсів та допомогу з виїздами до Канади.

Варто згадати, що у Вільденгаґу було найбільше скупчення українських втікачів в Австрії. До виїзду 12 молодих українців 13-го січня до Канади, в гостиниці „Вояк" знаходилося 76 осіб. Тепер майже всі ці втікачі переїхали на сталий побут до Канади. Ще тільки 6 осіб чекають на виїзд. Всі ці українці, втікачі з Польщі, мали змогу виїхати до Канади завдяки старанням Української Іміграційної Служби в Канаді, яку очолює Богдан Микитюк.

Немає сумніву, що курси були дуже успішні. Вони не тільки дали учасникам підставове знання англійської мови, але також заповнили чимсь корисним довгі дні чекання на виїзд до Канади. Словами одного з курсантів можна сказати: „Шкода, що їх не зорганізовано скоріше!".

І ТАК, І НЕ ЗОВСІМ

У статті Анатоля Камінського п.з. „Солідарність у пошуках визвольної стратегії" у першій колонці, у першому рядку, має бути написане: „Майже безпосередньо після проголошення воєнного стану в Польщі 13-го грудня 1981 року, внутрі „Солідарности" почалися значимі і глибинні шукання найбільш ефективної і перспективної стратегії і тактики боротьби у дискусії на сторінках польських підпільних видань..." — Ред.

В пам'ять нашого сердечного Приятеля

св. п. Богдана Стефановича

складаємо 25.00 долярів на УКРАЇНСЬКИЙ СТУДІЙНИЙ ФОНД при ГАРВАРДСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.

Омелян і Емілія ПЛЕШКЕВИЧІ

Ділимося сумною вісткою, що в неділю, 12 вересня 1982 р., відійшов від нас у Вічність,

наш Найдорожчий

БАТЬКО, ДІДО, ПРАДІД та КУЗЕН

св. п.

ЕДВАРД САРАХМАН

народжений 1896 р. у Буковій, пов. Самбір, Україна.

ПАНАХИДА в понеділок, 13-го вересня 1982 р., о год. 8-ій веч. в похоронному заведенні Grey Funeral, Port Jervis, N.Y.

ПОХОРОН — у вівторок, 14-го вересня 1982 р., після БОГОСЛУЖЕННЯ в церкві св. Володимира в Ґлен Спей, Н. Й. на місцевий цвинтар.

У глибокому смутку:

син — БОГДАН з дружиною ЯНІНОЮ
донька — ІРИНА з родиною
Внуки і Правнуки
кузени:
ФІЛЯ ХВОСТИК
та АНТІН ЯВОРСЬКИЙ з родинами

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Перед роком, 10-го вересня 1981 р., відійшов у Вічність

бл. п.

ПАНАС ВАСИЛЬОВИЧ ФЕДЕНКО

визначний діяч українського соціял-демократичного руху, член Української Центральної Ради, Трудового Конґресу Народу України, історик, журналіст, письменник.

В перші роковини смерти згадуємо Покійного спільно з Його Приятелями, Однодумцями та Прихильниками.

Син — БОГДАН і невістка НІНА

В СОРОК П'ЯТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ мого Незабутнього БРАТА

бл. п.

ВОЛОДИМИРА ПОЛИНЯКА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ І ПАНАХИДИ

В неділю, 12 вересня 1982 р., в церкві св. Михайла, Балтімор, Мд.

В п'ятницю, 17-го вересня 1982 р., в церкві Преображення Господнього, Шамокін, Па.

Про молитви за спокій душі Покійного просить — брат — ПАВЛО

Ділимося сумною вісткою, що 10-го вересня 1982 року, закінчила свою земну мандрівку

наша Найдорожча

МАМА Й БАБЦЯ

бл. п.

МАРІЯ КОМАРНИЦЬКА ГАВРИЛЮК

довголітня учителька і управителька шкіл, проживши 82 роки.

ПАРАСТАС — в похоронному заведенні Гайнс Ріналді, Сильвер Спрінґ, Мд., у понеділок, 13-го вересня 1982 року, о год. 7:30 веч.

ПОХОРОН — у вівторок, 14-го вересня 1982 р., о год. 9-ій ранку на кладовище Мт. Олівет у Вашінґтоні, Д.К.

Син — д-р ОРЕСТ ГАВРИЛЮК з дружиною АННОЮ
Внуки — АНДРІЯННА, МАРКІЯН І БОРИС
Ближча і дальша Родина в краю і на еміґрації

З глибоким жалем повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що в п'ятницю, 13-го серпня 1982 р., по важкій та довгій недузі, відійшов у Вічність в Чикаґо, Ілл., на 76-му році життя

наш Найдорожчий

ЧОЛОВІК, БАТЬКО І ДІДУСЬ

бл. п.

ЮЛІЯН КАВКА

народжений в Козовій, Україна.

ПОХОРОН відбувся у вівторок, 17-го серпня 1982 р. з собору свв. Володимира і Ольги на цвинтар св. о. Миколая в Чикаґо, Ілл.

Горем прибиті:

дружина — СОЛОМІЯ
син — ЮРІЙ з дружиною ЕМІЛІЄЮ
внуки — ЯРЕМА І АНДРІЙКА
свати — ІВАН І ЗЕНОВІЯ ДАНКЕВИЧІ
шваґер — ЮРІЙ КОСАЧЕВИЧ з родиною
кузен — ВОЛОДИМИР ЯВОРСЬКИЙ з родиною
Ближча й дальша Родина в Америці й в Україні

•

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

буде відслужена

в ЦЕРКВІ СВВ. ВОЛОДИМИРА Й ОЛЬГИ в ЧИКАҐО, Ілл. 20-го ВЕРЕСНЯ 1982 р., о год. 7:30 ранку

Про участь і молитви просять — дружина — СОЛОМІЯ з РОДИНОЮ

В глибокому смутку повідомляємо Приятелів, Знайомих і Українське Громадянство, що 11-го вересня 1982 року, в Маямі, Флорида, відійшла у Вічність, на 87-му році життя

бл. п.

АННА РИЖЕВСЬКА

з дому ЛЯХОВИЧ

вдова по бл. п. інж. ВАСИЛЕВІ РИЖЕВСЬКОМУ, довголітня суспільна діячка.

ПОХОРОН — в середу, 15-го вересня 1982 р. в Маямі, Флорида.

Горем прибиті:

сестра — СТЕФАНІЯ ЧОРНА з чоловіком МИХАЙЛОМ з дітьми і внуками
сестра — КЛИМЕНТИНА ЖМУРКЕВИЧ з чоловіком МИРОНОМ
та ближча і дальша Родина в Америці, Австралії й Україні

ВІЧНА ЇЙ ПАМ'ЯТЬ!

Дещо більше...

(Продовження зі стор. 2)

деяку з них, та „властиму-щі" не допустили до цього.

Реклямно лукавого і пропагандивно неправдивого характеру вісткою про виведення цієї української пісні на конкурсі в Москві виглуплюється горезвісна, большевицька рептилька, відома з повсякчасного, скаженого оплюгавлювання української еміграції, „Вісті з України". А чому, то це хіба кожному ясно. Та ж навіть малограмотна українська людина, де б це не було, зразу запитає: „Коли ж вона така велика наша співачка, то де ж її українська, прекрасна пісня на тому „інтернаціональному" конкурсі?" І це комуністичні вислужники з „Вістей" знають і тому пускають ще одну медову, „серенячу" побрехеньку між наших наївняків. Бож без сумніву, куди поважніша „Культура і життя" була б великими буквами заподала вістку про виконання Забілястою якої-небудь української пісні на конкурсі Чайковського.

А ще ось приклад, як то Москві у співочих амбіціях і осягах ніколи не везло і дальше не везе. На цьому VII конкурсі, другу премію і срібну медалю отримала співачка Хураман Касільова з Баку, П. Бурчуладзе з Тбілісі отримав першу премію, співак з опери у Вільнюсі Г. Григорян — другу, а В. Чернов з Ленінграду мусів задоволитися щойно... третьою.

Поза конкурсом мала Забіляста наспівати в Москві до телефільму, зі старенким понад 80-літнім, найславнішим українським тенором з-поза совєтської греблі, Іваном Козловським, дует із „Запорожця за Дунаєм", що мав би бути показуваний у 100-річчя заснування українського театру Марком Кропивницьким. Та голос Козловського не до співу вже.

У цьому сезоні в Києві, має виступати Забіляста в ролі Марильці, в опері „Тарас Бульба" Лисенка та в ролі Тетяни в опері „Євгеній Онєгін" Чайковського. В пляні тільки є — бо там дуже часто саме такі пляни не здійснюються — наспівання на платівку українських народних пісень з київським „Камерним хором ім. Лятошинського", яким диригує талановитий В. Іконник.

Відкритим залишиться запит, коли і чи взагалі почуємо ми тут, у ЗСА, цю нашу молоду, ймовірно прекрасну співачку? Бо правдою є, що від часу, коли Зоя Христич, з причини віку залишила Київську оперу, не було там справжнього ліричного сопрано. Аж тепер Забіляста буде дійсною, а, правдоподібно, може навіть кращою наступницею своєї учительки.

Усі ми хочемо вірити, що в майбутньому наша талановита лавреатка-побідниця не розчарує рідних звелиничків її таланту ні своїм чарівним співом, ні своєю прекрасною поведінкою української співачки-представниці, а не совєтської людини, — хоч і як воно не легко це в добі жорстокої нагінки на українство, — пам'ятаючи завжди, що до цього зобов'язує її, перш усього, вже сама приналежність до українського народу, якому завдячує вона свій блискучий, співочий талант.

Теодор Терен-Юськів

Наталія Іванів...

(Продовження зі стор. 1)

В неділю вранці Архиєрейську Службу Божу відправив Владика Мстислав в асисті о.митрата С.Біляка й о.Красевича та диякона Юрія в каплиці св. Андрія й виголосив зворушливу проповідь,відповідну до хвилини. По закінченні Богослуження о.Б.Левицький, парох МекАду, Па., й Оселі, відправив у тій же каплиці Службу Божу для католиків-поселенців.

В неділю увечері учасниці З'їзду й гості взяли участь у спільній вечері. братніх організацій з мистецькою програмою й привітаннями організацій і визначніших гостей.

Головну Управу УЗХ вибрано одноголосно в такому складі: д-р Марія Квітковська, почесна голова, Наталія Іванів, голова, Павлина Різник, містоголова й голова КОД-у, Дарія Бойдуник, містоголова й референтка зв'язків, д-р Наталія Пазуняк, містоголова й пресова референтка (украінмовна), Ореста Яримович, секретарка, Іванна Гарасовська,касир, референтки: Раїса Куделя, організаційна, Володимира Кавка, виховна, мґр Валентина Мушинська, суспільної опіки, Надія Каркоць, культурно-освітня, Міра Повх, редактор Бюлетеню УЗХ, Мар'янна Бурбело-пресова (англомовна); вільні члени: Маруся Попович, Левка Крупка, Настя Фурманець, Анна Кузик, Ірена Семкович, Марія Бартошко. До Контрольної комісії вибрано: Ірену Вариводу, головою, а членами: д-р Софію Карпінську, Олену Климків, Евстахію Ястремську та Марію Громняк.

Письменниць Ганну Черінь і д-р Галину Лащенко вибрано як представниць до літературного й мистецького світу.

Анну Левкут, піонерку Українського Золотого Хреста, довголітню голову 14-го Відділу УЗХ у Дітройті й колишню голову ГУ, надідлено почесним членством УЗХ.

Нововибрана голова Н. Іванів подякувала всім за довір'я й вибір та закликала всіх до дальшої щирої й відданої праці в рядах УЗХ.

В понеділок рано відбулося спільне засідання нової й попередньої Головних Управ, на якому обговорювано пляни праці на майбутнє. Рішено видати друком твір письменниці д-р Г.Лащенко „Сильветки Українських Визначних Жінок". Рішено посилити збіркові акції Комітету Оборони й Допомоги (КОД), який діє вже 15 років і за цей час вислав допомогу пачками правозахисникам і їхнім родинам на суму кількадесятьтисяч долярів, а недавно закуплено й вислано „крісло на колесах" для спаралізованого Івана Світличного.

Обговорювано продовжування діточих таборів на Оселі, які вимагають багато праці й вкладу фінансового й які з посвятою ведуть виховні референтки, раніше св. п. Оксана Генгало, а тепер Володимира Кавка. Рішено продовжувати видавання органу УЗХ у формі бюлетеню, який редагований цікаво. Бюлетень УЗХ треба видавати частіше й поширити його між членством і прихильниками. Рішено втримувати зв'язки з американськими жіночими організаціями й клюбами та брати участь у їхніх конгресах.

На свіжу могилу св. п. Андрія Дольницького-Голубенка

Дня 6-го липня 1982 року в 11-ій год. перервалася нитка життя св. п. Андрія Дольницького. Це була дослівно лише нитка, яка все ще тримала дружину й дітей в надії на покращення стану здоров'я у затяжній слабості. На жаль, так не сталося.

Перестало битись серце й замкнулась книга життя батька, мужа й прикладного громадянина, який своєю участю в українському організаційному житті завжди займав позитивне, об'єднуюче становище в різних справах нашого громадського життя. А.Дольницький, уродженець прекрасної Волині, дозрівав саме в часі національного пробудження й розвою українського націоналізму на західніх землях України й самозрозуміло, що ці ідеї полонили його молодечу душу. Він став членом Організації Українських Націоналістів, а через це довелось зазнати переслідувань польської поліції, ув'язнення у польських в'язницях і засілання до концентраційного табору Берези Картузької.

Під час воєнного лихоліття Другої світової війни він знайшовся в рядах Української Повстанської Армії, в якій дослужився до ранги сотника і, як представник цієї армії, брав домінуючу участь у переговорах з представниками угорського корпусу на Волині в 1943 році, які довели до співпраці проти большевицької партизанки й оборони місцевого населення від зайвих репресій.

Воєнна стихія спрямувала його через Мадярщину, Австрію, Німеччину до Монтреалю, де він включився у стабільне громадське життя. Будучи абсольвентом Високої Торговельної Школи, А.Дольницький був свідомий важливости економічної бази не лише української одиниці, родини, але звертав увагу на важливість матеріяльної - економічної бази цілої української громади. Тому спочатку зорганізував своє підприємство, що дало його родині базу життя, а в тому ж часі був ініціятором організації Кредитівки „Мазепа", як також ініціятором, а відтак і промотором Народної Каси в Монтреалі. Був членом собору св. Софії й довголітнім його працівником в заряді громади; довголітнім головою відділу Товариства УПА в Монтреалі, членом Головної Управи УПА, членом видавничого комітету „Літопису УПА" і головою контрольної комісії цієї видавничої спілки, бухгалтерію якої він упорядкував до найкращого стану.

З кожних добровільно взятих на себе обов'язків вив'язувався з надзвичайною солідністю, а в різних складних дискусіях його провідною девізою стали слова Симона Петлюри: „Нація вища за кляси, держава — вища за партії."

Чин похорону почався панахидами, що їх відправили священики обох українських віровизнань у похоронному заведенні Далістра. Отець Ігор Куташ, настоятель собору св. Софії, відправив панахиди в середу й четвер, отець митрат Ярослав Гайманович, парох церкви Успення Божої Матері, — в середу, отець митрат Іван Гаврилюк, декан українців католиків в Монтреалі, і отець Василь Бринявський, капелян Пласту. — в четвер.

Отець Ігор Куташ, після кожної панахиди й під час парастасу подавав слова розради родині й жалобній громаді, руководячися текстом Св. Письма, а о. І.Гаврилюк подав важливіші дані з життьового родинного записника пок. Спочилого.

Під час панахид співала жалобна громада, а в четвер в панахиді брали участь хористи собору св. Софії під проводом молодого диригента Василя Волощука. Члени військових організацій тримали стійку коло труни, а прикрасили прапорів УПА, Канадського Легіону Мазепа, Дивізійників, Ліги Визволення України, Пласту й державних прапорів України й Канади свідчили про громадську відданість Спочилого. Нижню частину труни сповивав прапор УПА.

В п'ятницю, 9-го липня, завершились похоронні відправи. По короткій молитві в похоронному заведенні тіло Спочилого перевезено до собору св. Софії, де о. І. Куташ відправив парастас, а відтак численна громада разом із родиною супроводила труну зі Спочилим на місце вічного спочинку на монтреальський цвинтар „Коут де Неж".

Після заключних молитов похоронної відправи, над відкритою могилою промовляли Віктор Новак з Вотерлю, Онтаріо, який прощав св. п. А.Дольницького від друзів Крайової Управи УПА; Іван Путко — від місцевого відділу УПА, а Микола Андрухів — від Народної Каси й Ліги Визволення України. Співом „Видиш, брате мій" закінчено похоронну відправу на цвинтарі.

Опісля відбулась у залі собору св. Софії тризна. Під час тризни промовляли — Василь Галич з Торонто — від краян з рідного Дермання, друг з молодих років; Іван Бабляк — Пойнт Сейнт Чарлз; Василь Дмитрук, колишній голова заряду собору, сотник Евген Штендера з Оттави згадував про ролю св. п. Андрія в нав'язанні зв'язків поміж УПА і корпусом угорської армії, які допомогли охоронити українське населення перед чужоземними репресіями; Анастазія Колісник-Добромиль — від Братства Християнського Милосердя і, врешті, говорив д-р Роман Рахманний, представляючи сильветку св. п. Андрія. Він підкреслив позитивні, домінуючі риси його характеру, згадавши деякі моменти з його життя: близьку співпрацю з його другом командиром УПА - Південь - Енеєм, Петром Оліїником на Волині в час протинімецької боротьби. Опісля він розповів про свою зустріч зі Спочилим у західній Европі 1946 року і його допомогу працівникам української преси у виготовленні звідомлень про боротьбу УПА й ОУН проти всіх окупантів України. Р. Рахманний висловився зі щирою й високою похвалою для Спочилого, згадавши зокрема його розсудливу ролю в українських еміграційних справах. А. Дольницький мав добре, приязне й злагідливе слово поради для колишніх вояків УПА, членів ОУН і всіх патріотів, які щиро працювали для розвитку українських громадських, церковних, молодечих і економічних установ. Р. Рахманний закликав родину, приятелів і всю громадськість Монтреалу зберегти у своїй пам'яті образ спочилого, як щирого українця, який керувався почуттям приязни й любови супроти всіх людей українського роду. Господарем тризни був Микола Андрухів.

Покійний залишив засмучену родину: дружину Олександру (секретаря 434-го Відділу УНС), сина — інж. Олександра і Василя, та доню Марусю, тестів — Григорія й Марію Миколів та іншу родину в Монтреалі, Україні й Польщі. Від родини подякував присутнім син Олександер.

Цей короткий спомин про св. п. Андрія Дольницького хай послужить нев'янучим вінком на свіжу могилу свідомого українського громадянина.

Галина Сенишин

Чим американські...

(Закінчення зі стор. 2)

хоче продати реакторів, якщо вони не мають готової твердої валюти і відсотків згідно московської „ставки". Та й пощо? Захід дасть кредит і товар за низький відсоток та ще і сплати — роки, роки пізніше, докраю інфляційним грошем.

Чомусь важко всяким „експертам (їх у пресі аж кишить) зрозуміти, що торгівля Заходу із Совєтським Союзом не лібералізує, не зм'якшує марксо-імперіялістичну ідеологію та політику Кремля, а навпаки; більше і сильніше цементує, підсилює торговельну міжнародну експансію, яка є невід'ємною частиною державно-мілітарної експансії Москви, коштом Заходу та узалежнює останнього від цілої закордонної політики Кремля, доказом чого є гігантський проєкт сибірського газопроводу до Західньої Европи. На жаль, передбачення Леніна справджується: капіталісти продадуть і шнур, на якому будуть повішені.

ГОДИНУ РАНІШЕ

Автор допису „У першу річницю смерти св.п. У.Целевич-Стецюк" Анна Заборська-Гелетей („Свобода" ч. 165 з середи, 1-го вересня ц.р.), повідомляє, що Парастас у суботу, 18-го вересня, буде відслужений не в 10-ій год., як подано у дописі, а в 9-ій год. вранці. — Ред.

Відбувся 37-ий...

(Закінчення зі стор. 1)

тів і музикантів.

На З'їзді в особливій мірі відчувався дух єдности та стремління до однієї мети — допомоги місіонерам у різних країнах вільного світу, а зокрема в місійній праці Переслідуваної Церкви в Україні; присутні на З'їзді жертвували на місійну працю об'єднання, жертводавці щедрилися по п'ять, три, дві, півтори тисячі долярів, а багато в менших сумах на святе діло.

З-поміж усіх резолюцій на особливу увагу заслуговує резолюція ч. 2 — протест проти поїздки євангеліста Биллі Грегема в Москву та проти його участи в неправдивій просовєтській пропаганді щодо повної свободи релігії в СССР.

В Алберті відбувся Український День

В Едмонтоні, столичному місті Алберти, в неділю, 8-го серпня ц.р., по полудні у „Селі спадщини української культури", що знаходиться 50 клм. від Едмонтону, відбувся успішний Український День, що його організувала Провінційна Рада КУК, д-р М. Суховерський, голова. Погода була дуже сприятлива для цієї імпрези, на яку з'їхалися молоде й старше покоління українців і неукраїнців, співгромадян Канади.

У понеділок, 9-го серпня, едмонтонський англомовний „Джорнал" на першій сторінці помістив світлину з цього святкування. В цьому ж числі на 6-ій сторінці було поміщено прихильний допис про Український День, у якому згадано, що учасників було близько 8,000 осіб. Також окремі радіостанції прихильно згадували про відбутий Український День, підтверджуючи число учасників.

Господарем цієї імпрези був Роман Британ, молодий градуант Албертського університету. До почесної президії були запрошені: Владика Борис, Владика Ніл; канцлер Албертського університету П.Саварин з дружиною Ольгою; д-р І.Дікур, суддя найвищого суду в Алберті; Ю.Козяк, міністер Албертської леґіслятури та інші.

Першим до слова був покликаний д-р М.Суховерський, голова Провінційної Ради КУК, який у своїй змістовній промові докладно розповів про вклад українців у розбудову Канади, зокрема Алберти. Він підкреслив відбуте 75-річчя провінції Алберти та приготування до 90-ліття поселення українців в Алберті, та згадав про окремі українські інституції провінції, як,наприклад, Інститут Українських Студій, видання української енциклопедії англійською мовою, про працю окремих українських культурно-мистецьких організацій, будову пам'ятника на честь перших українських поселенців, будову української історичної книгарні тощо.

Головним промовцем на цьому святі був Л.Дікур, голова Дорадчої Ради в справах багатокультурности при федеральному уряді Канади. У своїй промові він докладно насвітлив заслуги українців у розбудові Канади та провінції Алберти. Його промова була надзвичайно змістовна й цікава і залишила глибоке враження.

У концертовій частині виступив загальновідомий в Канаді баритон Я. Щур з Вінніпегу, який виконав „Це земля ваша", „Розпрягайте,хлопці,коні", „Черемшина", „Волиняночка", „Два кольори". На біс він виконав „Ой, чорна я, си чорна" та „Ой, джигуне, джигуне". Як завжди, своїми піснями він чарував присутніх і звеличав це свято, а публіка оплесками не відпускала його зі сцени.

Великою сенсацією був виступ едмонтонського чоловічого хору „Каштани", які виконали: „Розлягліся тумани", „Пісню про Дніпро", „Два кольори", „Ой, чорна я, си чорна", „Мої ясени" та „Комар". Виконавці були нагороджені гучними оплесками. Кожну пісню пояснював П.Ролянд (Равлюк).

Виступала також молода група танцюристів з Лейкланду, Алберта. Ця група танцюристів, що існує всього чотири роки, своїми танцями розвеселила учасників свята, які нагороджували їх гучними оплесками.

Належить зазначити, що це свято, хоч за програмою скромне, відбулось успішно й організаторам належиться щире українське признання. Український День набрав великого розголосу не тільки в Едмонтоні, а по всій Алберті.

При цій нагоді згадаємо, що місцевий відділ КУК підготовляє концерт на честь правозахисників в Україні, який відбудеться 17-го жовтня ц.р. в 2-ій год. по полудні в Джублі авдиторії у Едмонтоні.

К.Т-чко.

ЗМІНА АДРЕСИ

До Адміністрації „Свободи"

30 Montgomery Street ■ Jersey City, N.J. 07302

Прошу змінити мою адресу:

„Свободи" ☐ „Українського Тижневика" ☐

„Веселки" ☐

Моя СТАРА АДРЕСА була:

Число Відділу (якщо член УНС) ....

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

Моя НОВА АДРЕСА така:

Ім'я і прізвище ....

Адреса ....

На зміну адреси проситься
ОБОВ'ЯЗКОВО ДОЛУЧИТИ $1.00.

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
в Нюарку, Н. Дж.

повідомляє, що

в неділю, 3-го жовтня 1982 року, о год. 6-ій веч.
в залі Українського Народного Дому
при 140 Проспект Авеню, ІРВІНҐТОН, Н. Дж.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

до участи в яких є запрошені і зобов'язані всі члени Окружної Управи, всі відділові урядовці та делегати на 30-ту Конвенцію наступних Відділів:

14, 27, 37, 43, 65, 76, 133, 142, 152, 172, 214, 219, 234, 306, 322, 340, 371, 413, 459, 490.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останніх 9 місяців
3. Звідомлення з відбутого Стейтового Союзового Дня
4. Обговорення осінньої кампанії і загальних союзових справ
5. Схвалення організаційного пляну праці на останні місяці цього року
6. Внески, побажання, запити і закриття зборів.

У зборах візьмуть участь:

Степан Гавриш, головний організатор УНС
д-р Нестор Олесницький, гол. контролер УНС
Андрій Кейбіда, гол. радний УНС
Василь Оріховський, старший обл. орган. УНС

ЗА УПРАВУ ОКРУГИ:

Роман Лапичак *секретар*	**Юліян Баранюк** *голова*
Володимир Боярський *касир*	**Василь Гнатів** *голова К. Комісії*

ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ ВІДДІЛІВ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ
в Дітройті, Миш.

повідомляє, що

в суботу, 2-го жовтня 1982 року, о год. 7-ій веч.
в залі Українського Народного Дому
при 4655 Мартін вул., ДІТРОЙТ, Миш.

відбудуться

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ

до участи в яких є запрошені й зобов'язані всі члени Окружної Управи, всі відділові урядовці та делегати на 30-ту Конвенцію наступних Відділів:

20, 75, 82, 94, 110, 146, 165, 167, 174, 175, 183, 235, 292, 302, 303, 309, 341, 463, 504 і 506.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Перегляд-провірка організаційної праці Округи за останніх 9 місяців
3. Обговорення осінньої кампанії і загальних союзових справ
4. Схвалення організаційного пляну праці на останні місяці цього року
5. Внески, побажання, запити і закриття зборів

У зборах візьме участь

Степан Гавриш, головний організатор УНС

ЗА УПРАВУ ОКРУГИ:

Григорій Корб'як *секретар*	**Роман Татарський** *голова*

Ярослав Базюк, *касир*

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЕДІЛЯ, 19-го ВЕРЕСНЯ 1982 р.

Асторія, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Миколая — 5-ий Відд., о год. 4:30 по пол., в церковному приміщенні при 37-09 31-ша Авеню. Проситься чл. прийти, вирівняти свої вкладки і вислухати звітів Управи. — В. Левенець, гол., М. Хоманчук, секр.

Пассейк, Н. Дж. Місячні збори Т-ва ім. Т. Шевченка 42-ий Відд., о год. 2-ій по пол. в Українській Централі, 240 Hope Ave. (Тому в УЦ, бо в УНДомі є пікнік). Просимо чл. взяти чисельну участь. — В. Марущак, рекр. секр.